

Met haar kind op arm stond ze vóór hem zoo redeneerend, heel flink zich houdend; in heur hart een groote droefheid om 't ongezellige, ongewone van zijn daar stilliggen-moeten, lijdend, ziek; maar met geen vermoeden ook maar, dat op dat stil-liggen volgen zou nimmer weder opstaan.

Want, in den overmoed van haar nieuw gekregen geluk, begreep ze niet hoe hij sterven zou in hare plaats. Voor haar eigen heengaan, om de bevalling, was ze zoo beangst geweest in een zenuwachtig vreezen voor 't onbekende uur; omdat ze het wist hoe teer, hoe gecompliceerd vrouwengestel is, hoeveel jonge moeders betalen moeten het nieuwe leven dat zij geven met den eigen dood. Waarom dan zou háár niet ook dat lot treffen kunnen, zoo goed als die anderen? Zoo was haar redeneeren geweest in dien tijd van lichamelijke overspanning. Maar nu, nu ze weer normaal was, en zich gezond en sterk voelde, en bezat dat kindje dat óók gezond en sterk was, nu bouwde ze met nieuwe zekerheid op de hechte grondslagen van haar bevestigd geluk. En dat haar man met zijn krachtige ongebroken gezondheid zoo in eens geknakt kon worden, verradelijk, door een enkel, nauwelijks gevoeld stootje inwendig, — aan de mogelijkheid van zulk verborgen gevaar dacht ze niet eenmaal. Ja als 't een hevige ziekte geweest was, typhus, longontsteking, zware koorts! Maar een niet eenmaal met nauwkeurige woorden geconstateerde kwaal van „ontsteking in de zijde”, dat was immers niet iets van sterven. Het kwam geen oogenblik in haar op toen, dat het iets anders zou kunnen zijn dan een tijdelijke ramp.

En zij verzorgde en vertroetelde hem zooals zij 't beloofd had, — met de oneindige, vindingrijke verscheidenheid van vrouwenliefde. Maar, terwijl zij zoo, ijverig, altijd kalm-opgewekt, bezig was tusschen zijn sofa en de wieg van hun kindje dat ook haar zorgen noodig had, lag hij, zwijgend, droef, naar haar te kijken, met zijn ernstige, nu treurig geworden oogen, met een trek om den mond van lijden, die daar vroeger niet was geweest.

Een trek alleen van lichaamslijden had zij gedacht in haar niets nog begrijpen toen. Maar later had zij het beter verstaan, die treurigheid in zijn oogen, die lijdenstrek. — Het was het merk der wanhoop —, omdat hij wist zijn lot —, zijn noodlot, — van moeten scheiden van vrouw en kind, — van 't geluk. — —

Maar toen de folteringen van het einde gekomen waren, de wreede lichaams-smarten en doodsbenauwdheden waarmede de dood sommigen zijner slachtoffers martelt vóór hij ze tot zich neemt, toen had zij zelve, om zijnentwil, gewenscht naar zijn sterven, dat hem rust zou geven, verlossing van zúlk lijden. — O God, o God, hem dien zij liefhad vóór zich te zien in zulke door niemand te verlichten pijnen, en dan nog gelooven in Zijn Vaderliefde! — Het orthodox geloof waarin ze was opgevoed had zij, in een willigen sleur, tot hiertoe vroom bewaard als een soort erfstuk. In de laatste jaren zelfs, in de volheid van hun huwelijkszegen, had ze zich gezegd, met een vrouwelijke behoefte van haar dank aan een wezen te uiten, dat haar geluk een gave was van God, dat ze Hem moest prijzen, liefhebben daarom. Haar kindje ook, indien ze ervoor